

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การแข่งขันทางธุรกิจที่มีอยู่สูงมากในปัจจุบัน ราคาและคุณภาพของสินค้าจะทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อได้ตามความต้องการ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (มักจะถูกเรียกว่ากลยุทธ์การแข่งขัน) จะมุ่งที่จะปรับปรุงฐานะการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ของบริษัทภายในอุตสาหกรรมหรือส่วนของตลาด เพื่อผลการดำเนินงานที่เหนือกว่าบริษัทภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน กลยุทธ์การแข่งขัน โดยทั่วไปมีอยู่สามประการ (Porter, 1990) คือ

ประการแรก การเป็นผู้นำทางต้นทุน (Cost leadership) กลยุทธ์นี้จะมุ่งการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขนาดที่มีประสิทธิภาพ การลดต้นทุนจากประสบการณ์ การควบคุมต้นทุนอย่างเข้มงวด และการลดค่าใช้จ่ายให้ต่ำสุด เช่น การวิจัยและพัฒนา การบริหาร การขาย เป็นต้น

ประการที่สอง การสร้างความแตกต่าง (Differentiation) กลยุทธ์นี้จะมุ่งสร้างผลิตภัณฑ์ที่รับรู้ทั่วทั้งอุตสาหกรรมว่าผิดแผกแตกต่าง สามารถสร้างโดยภาพพจน์ตราหือ เทคโนโลยี รูปร่าง เครื่องมือผู้จัดจำหน่าย หรือการบริการลูกค้า การสร้างความแตกต่างจะมีผลทางด้านจิตวิทยาสำหรับลูกค้า ซึ่งจะลดความรู้สึกรวดต่อราคาของลูกค้าหรือความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาผลิตภัณฑ์

ประการที่สาม การจำกัดขอบเขต (Focus) กลยุทธ์นี้จะมุ่งเน้นกลุ่มลูกค้า ส่วนของลูกค้า และพื้นที่ที่เฉพาะเจาะจง บริษัทเชื่อว่าการมุ่งพลังจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่แคบกว่าได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่า

โดยกลยุทธ์ทั้งสามประการนี้ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการแข่งขันหากสามารถเป็นผู้นำในด้านต่างๆ ซึ่งต้นทุนเป็นสิ่งที่ถูกตระหนักถึงเป็นอันดับแรกในการบริหารงาน ซึ่งบริษัทที่แสวงหาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันโดยการดำเนินกลยุทธ์ความเป็นผู้นำทางต้นทุนจะมีข้อดีคือ

- 1) ผู้นำต้นทุนจะสามารถเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีราคาเช่นเดียวกับคู่แข่งชั้น เนื่องจากต้นทุนที่ต่ำกว่าจะทำกำไรได้มากกว่าคู่แข่ง หรือทำกำไรได้ระดับเดียวกับคู่แข่งแม้กำหนดราคาต่ำกว่า
- 2) เมื่อการแข่งขันของอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้น บริษัทได้เริ่มต้นที่จะแข่งขันด้วยราคา ผู้นำต้นทุนสามารถด้านทานการแข่งขันได้ดีกว่าคู่แข่งรายอื่นเนื่องจากต้นทุนที่ต่ำกว่า

ซึ่งจากเหตุผลสองประการนี้ผู้นำต้นทุนจะมีกำไรสูง แต่บริษัทจะกลายเป็นผู้นำต้นทุนได้จะต้องพัฒนาความสามารถดีเด่นที่เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนเปรียบเทียบกับคู่แข่ง การพัฒนาความสามารถดีเด่นภายในการผลิตและการบริหารวัสดุจะเป็นหัวใจของการบรรลุเป้าหมายนี้

การผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมต้องมีความพร้อมที่จะผลิตสินค้าตามแผนการผลิต ผู้จัดการฝ่ายผลิตหรือฝ่ายปฏิบัติการจะต้องรับผิดชอบในการวางแผนและการควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ต้นทุนการซื้อวัตถุดิบ อุปกรณ์และเครื่องมือ ต้นทุนค่าจ้างแรงงาน ต้นทุนค่าสึกหรอของเครื่องจักร ต้นทุนค่าสาธารณูปโภค ต้นทุนสินค้าคงคลัง เหล่านี้ถือว่าเป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) เพราะต้องใช้เงินไปซื้อสิ่งเหล่านี้เพื่อการผลิต แล้วเงินเหล่านี้จะคืนกลับมาในรูปรายได้พร้อมผลกำไร

ต้นทุนสินค้าคงคลังเป็นต้นทุนที่ต้องใช้เงินสูง ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสนใจและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดกับการควบคุมสินค้าคงคลัง เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในการควบคุมสินค้าคงคลัง อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่ามาของความล้มเหลวของกิจการได้ ถ้าวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนประกอบ มีอยู่ไม่เพียงพอกับความต้องการของการผลิตแล้ว อาจจะทำให้เกิดปัญหาถึงขั้นการผลิตหยุดชะงักได้ และอาจเกิดปัญหาถึงขั้นส่งสินค้าไม่ทันตามกำหนดเวลา ซึ่งจะเป็นผลให้ลูกค้าขาดความเชื่อถือและสูญเสียลูกค้าได้ แต่ถ้ามีความพยายามจะมีสินค้าคงคลังไว้มากๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบ ชิ้นส่วน จะต้องใช้เงินเป็นมูลค่ามหาศาลเพื่อที่จะถือครองสินค้าคงคลังนั้นไว้ เช่น ต้นทุนสินค้าคงคลัง และต้นทุนในการจัดให้มีสินค้าคงคลัง ในการควบคุมสินค้าคงคลังที่ดีจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความพยายามในการทำให้วัตถุดิบประสงค์ในการดำเนินการให้มีสินค้าคงคลังเกิดความสมดุลในระดับที่เหมาะสมที่สุด คือ เพื่อให้การลงทุนทั้งสิ้นในสินค้าคงคลังต่ำที่สุด และพยายามทำให้ระดับการให้บริการลูกค้าและให้บริการแผนกผลิตสูงสุด ดังนั้นในการควบคุมสินค้าคงคลังที่ดีย่อมทำให้เกิดผลดีทั้งในแง่ของการเพิ่มประสิทธิภาพและลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาการควบคุมต้นทุนของสินค้าคงคลังโดยใช้ EOQ model และ Newsboy model
- 2) เพื่อศึกษาหารูปแบบในการควบคุมต้นทุนสินค้าคงคลังอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้จะได้รูปแบบที่เหมาะสมในการควบคุมต้นทุนสินค้าคงคลัง ซึ่งนำไปสู่การควบคุมต้นทุนการผลิต และสามารถพัฒนาไปใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตได้

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลความต้องการใช้สินค้าคงคลังที่เป็นเครื่องมือและชิ้นส่วนเพื่อการบำรุงรักษาและการซ่อมแซม ได้แก่ เครื่องมือ ชิ้นส่วนประกอบ อะไหล่สำหรับการบำรุงรักษา และซ่อมแซม ปี พ.ศ. 2544 ของโรงงานอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดลำพูน ที่ทำการผลิตขนมขบเคี้ยว ได้แก่ มันฝรั่งแผ่นทอดกรอบ (Potatoes chip) และขนมขี้หนูรูป (Extruding products) โดยมีทั้งหมด 4 สายการผลิต มีกำลังผลิตกว่า 1,000 ตันต่อเดือน มีพื้นที่โรงงาน 30 ไร่ ระบบการเก็บของคลังสินค้าเป็นการใช้พื้นที่ภายในโรงงาน